

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ
УКРАЇНСЬКИЙ ВІДКРИТИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ

■ ЦЕНТРАЛЬНИЙ
■ ■ ІНСТИТУТ
■ ■ ■ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
■ ■ ■ ■ ОСВІТИ

ОСОБИСТІСНО-РОЗВИВАЛЬНА СИСТЕМА
В ХМАРНОМУ СЕРВІСІ ПРОЄКТНОГО
УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ
«УНІВЕРСАЛ-ОНЛАЙН»

Автор: В.О. Киричук

м. Київ -2021 р.

Вступ. У співпраці з групою вчених, педагогів, психологів НАПН України та медиків НАМ України розроблено та практично апробовано інтегровану особистісно-розвивальну систему для закладів середньої освіти.

Метою освітньої системи є особистісний, соціальний розвиток та збереження здоров'я учнів закладів середньої освіти (ЗСО).

Особистісно-розвивальна система (ОРС) автоматизовано в спеціально створеній комп'ютерній програмі хмарному сервісі проєктного управління освітнім процесом «Універсал-онлайн».

Сервіс складається з дев'яти технологічних модулів, які утворюють в цілісній особистісно-розвивальній системі три блоки: **цілепокладання, проєктування, розвитку.** Сайт сервісу: universal-online.org

У першому блоці хмарного сервісу в технологічних модулях «*діагностика*», «*аналіз*», «*конструювання*» здійснюється цілеспрямованість освітнього процесу закладу, **для цього:**

- в технологічному модулі «*діагностика*» (див. рис. 1.) проводиться комплексна соціально-психолого-педагогічна діагностика учасників освітнього середовища в онлайн-режимі (учнів, батьків, педагогів) та заносяться дані за медичними показниками за результатами медичного огляду дітей шкільного віку.

Результат: таблиці, графіки, діаграми, матриці по учнівських колективах та групам, списки за соціальними станами тощо.

Орієнтовний час на створення списків, надання логінів і паролів учасникам освітнього середовища та їх опитування (вісім діагностичних методик) 3-5 робочі дні: учні - 6 методик, 45 хв., класний керівник - 1 методика, 15 хв., батьки - 1 методика за 15-20 хв., медсестра (занесення даних у сервіс учнів одного класу, - 9 показників) 10-20 хвилин;

- в технологічному модулі «*аналіз*» (див. рис. 2) за результатами комплексної діагностики здійснюється систематизація проблем і потенційних можливостей на індивідуальні, групові, колективні, масові та проводиться їх диференціація за чотирма сферами особистісного розвитку: фізичною, психічною, соціальною, духовною.

Результат: зведені таблиці і діаграми, статистичні звіти по класах і ЗСО в цілому, візитні карки і статистичні дані з прогнозуванням розвитку, психолого-педагогічні характеристики і рекомендації на кожного учня і класний колектив для всіх учасників освітнього середовища.

Орієнтовний час на аналіз проведення комплексної діагностики закладу та створення характеристик і рекомендацій на кожного учня та учнівський колектив 2-3 години;

- в технологічному модулі «*конструювання*» (див. рис. 3.) на основі системного аналізу і проєктування причинно-наслідкових зв'язків за виявленими проблемами і потенційними можливостями особистісного розвитку учнів з врахуванням факторної ваги за віковими і статевими особливостями розвитку дітей шкільного віку конструюються освітні завдання для ЗСО на навчальний рік та тактичні задачі особистісного розвитку учнів на навчальний семестр: індивідуальні, групові, колективні.

Результат: виховні завдання ЗСО на навчальний рік, задачі особистісного розвитку учнів на семестр (індивідуальні, групові, колективні), візитні картки на учнівські колективи та ЗСО в цілому.

Орієнтовний час на конструювання виховних завдань для ЗСО та задач особистісного розвитку учнів класного колективу в автоматичному режимі роботи сервісу 1-2 хв., в творчому 5-10 хв.

У другому блоці сервісу в технологічних модулях «*програмування*», «*моделювання*», «*планування*» здійснюється проектування проблемно-цільового освітнього змісту в освітніх проєктах та планах реалізації проєктів, **для цього:**

- в технологічному модулі «*програмування*» (див. рис. 4.) знаходяться інформаційний банк з освітніми програмами і демонстраційними проєктами, а також створюються графічні сітки з алгоритмами за основними напрямками роботи для ЗСО, психологічної служби, класних керівників, вчителів-предметників.

Результат: банк освітніх програм і демонстраційних проєктів в сервісі, що постійно поповнюється. Алгоритм графічних сіток для ЗСО, вчителів-предметників, класних керівників, працівників психологічної служби.

Орієнтовний час: збереження в інформаційному банку програм, проєктів, сценаріїв занять та створення алгоритмів граф-сіток ЗСО та педагогічних працівників 10 -15 хвилин;

- в технологічному модулі сервісу «*моделювання*» (див. рис. 5.) на основі освітніх програм і демонстраційних проєктів, що знаходяться в сервісі з метою реалізації виховних завдань та задач особистісного розвитку учнів, створюються освітні проєкти для ЗСО, класних керівників, психологічної служби, вчителів-предметників.

Результат: освітні проєкти для ЗСО та вчителів-предметників, класних керівників, працівників психологічної служби з проблемно-цільовим змістом.

Орієнтовний час створення проєктів для ЗСО 2-3 год. (при умові одночасної роботи педагогічних працівників в творчих групах), навчального проєкту вчителя-предметника 15-20 хв., виховного проєкту класного керівника 15 хв., корекційно-розвивального проєкту працівника психологічної служби 20 хвилин;

- в технологічному модулі «*планування*» (див. рис. 6.) на реалізацію освітніх проєктів в процесі їх автоматичного проектування на алгоритми граф-сітки за підрозділів та напрямками роботи створюються автоматично в трьох вимірній проєкції плани роботи ЗСО та для всіх педагогічних працівників.

Результат: сім типів і сотні видів планів роботи ЗСО, а саме: графічний аналіз (за семестрами), проєктно-модульний (за проблемами і цілями), системно-комплексний (за напрямками і видами роботи), календарні (за конкретно визначеними термінами), за підрозділом закладу (біля 200 видів), індивідуальні (на кожного педагогічного працівника, батьківського комітету, системи самоврядування тощо) помісячні (графічні за напрямками роботи) та по три типи планів роботи вчителів-предметників, класних керівників, працівників психологічної служби (графічні, системно-комплексні, календарні).

Орієнтовний час на створення всіх типів і видів планів ЗСО 2-3 години (при умові одночасної роботи мобільних творчих груп), календарно-тематичний план вчителя-предметника 3 хв., план класного керівника 45 хв., план роботи працівника психологічної служби 40-50 хв.

У третьому блоці сервісу в технологічних модулях «творення», «реалізація», «моніторинг» здійснюється проектування особистісно-розвивального освітнього змісту в сценаріях уроків та виховних системних заходах, визначається ефективність та результативність освітнього процесу, **для цього:**

- в технологічному модулі сервісу «творення» (див. рис. 7.) за допомогою наявного у сервісі конструктора сценаріїв на реалізацію задач особистісного розвитку учнів та завдань етапів міні-модульності (МРС) проектується сценарій занять з особистісно-розвивальним змістом.

Результат: сценарії міні-модулів (уроків) з презентаціями для вчителів-предметників, системні виховні заходи для класних керівників та вихователів, сценарії занять (тренінги тощо) для працівників психологічної служби з особистісно-розвивальним змістом.

Орієнтовний час на створення сценарію уроку вчителем-предметником 15-25 хв., виховного системного заходу класним керівником або вихователем 10-15 хв., корекційно-розвивального тренінгу працівником психологічної служби 15 хвилин;

- в технологічному модулі «реалізація» (див. рис. 8.) визначається ефективність педагогічної діяльності педагогічних працівників за реалізацію виховних завдань ЗСО та задач особистісного розвитку учнів.

Результат: протоколи ефективності уроків та виховних системних заходів з оцінкою ефективності реалізації психолого-педагогічних задач особистісного розвитку учнів в освітній діяльності педагогічного працівника (3 сторінки тексту);

Орієнтовний час на проведення самоаналізу уроку і виховного заходу педагогічним працівником або аналізу уроку, виховного системного заходу адміністрацією ЗСО 3-5 хвилин;

- в технологічному модулі «моніторинг» здійснюється системний динамічний аналіз результатів особистісного розвитку кожного учня, класного колективу та учнів ЗСО в цілому за результатами опитування учасників освітнього середовища протягом всього навчання дітей шкільного віку.

Результат: порівняльні таблиці, діаграми, графіки за 116 критеріями розвитку кожного учня, класного колективу та ЗСО в цілому.

Орієнтовний час на аналіз результатів особистісного розвитку кожного учня 10-15 хв., учнівського колективу (групи) 15-20 хв., ЗСО в цілому 1 -2 год;

Додаткові функції хмарного сервісу:

- статистичні звіти у формі таблиць, графіків, діаграм, матриць (більше 500 варіантів вибірок), списки учнів за медичними діагнозами (420 діагнозів МКХ10 та за соціальними станами (більше 100) тощо;

- списки учнів за визначеними індикаторами ознак булінгу у прихованій та початковій фазах реалізації, прогнозування девіантної поведінки за визначеними конкретними індикаторами тощо;

- аналіз впливу фізичного стану (включаючи медичні аспекти) на психосоціальний та особистісний розвиток кожного учня.

Аналіз моніторингу особистісного та соціального розвитку учнів, що проводиться у більше ніж триста ЗСО в чотирнадцяти регіонах України підтверджує достатньо високу ефективність інноваційної особистісно-розвивальної системи, що автоматизована в хмарному сервісі «Універсал-онлайн», а саме:

- в соціальному розвитку учнів підвищується інтеграція класних керівників в учнівських колективах, в середньому на 43%, здійснюється стимулювання життєвої активності вихованців за основними групами видів діяльності, особливо: в соціально-комунікативній – на 74%, в навчально-пізнавальній – на 43%, в громадсько-корисній – на 41 %, в національно-громадянській – на 20% тощо;

- в особистісному розвитку – значно зменшується кількість наступних категорій учнів в класних колективах: ізольованих – на 56%, відторгнених – на 68%. Підвищується соціальний статус учнів в класних колективах на 32 %;

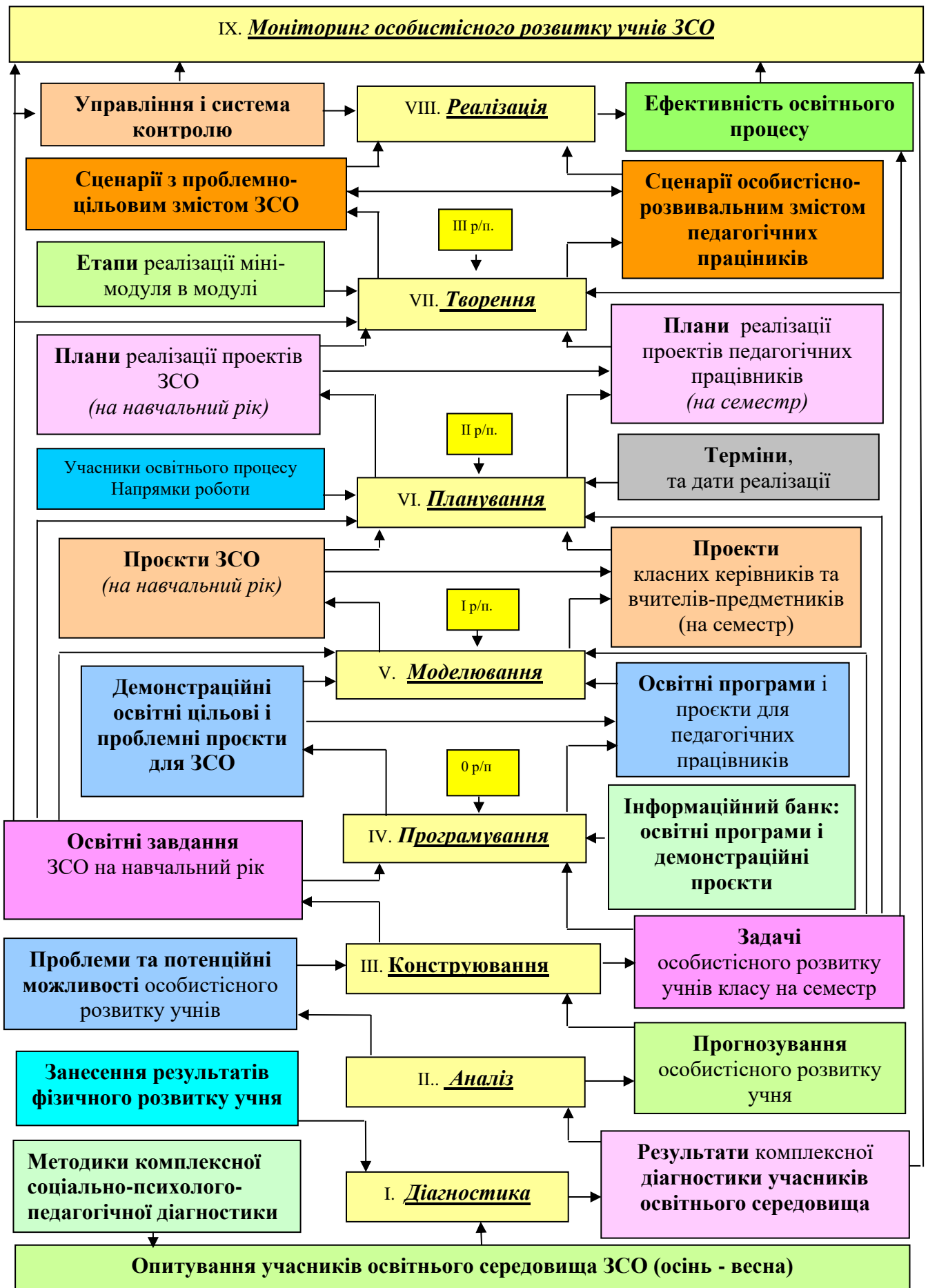
- в психосоціальному розвитку – знижується тривожність на 34%, імпульсивність на 27%, схильність до нечесної поведінки на 43%, агресивність на 27%, невпевненість на 26%, замкненість на 13%, асоціальність на 23%;

- в духовному розвитку відмічаються позитивні зміни, особливо з питань формування ціннісних пріоритетів учнів: «Я і здоров'я» на 34%, «Я і навчання» на 29%, «Я і праця» на 16%, «Я і громадські доручення» на 12%, «Я і Україна» на 14%, «Я і моральні цінності» на 21%.

Висновок.

1. Інноваційна особистісно-розвивальна система, що автоматизована в хмарному сервісі "Універсал-онлайн" є апробованим дієвим інтегрованим інструментом для реалізації прийнятого Закону України «Про освіту» та досягнення стратегічних цілей, визначених Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.
2. Основною підставою для впровадження даної освітньої системи та хмарного сервісу в закладах освіти України є позитивні рішення Президії НАПН України, за результатами двох всеукраїнських експериментів (2001-2007р.) і (2007-2013р.) аналіз результатів другого етапу третього всеукраїнського експерименту (2018-2023р.) згідно наказів МОН України.
3. Використання хмарного сервісу "Універсал-онлайн" в цілісній особистісно-розвивальній системі робить освітній процес закладів середньої освіти цілеспрямованим та системним на вирішення конкретних проблем особистісного розвитку учнів, та дозволяє значно економити робочий час педагогічних працівників, фінансові і людські ресурси.

**МОДЕЛЬ ОСОБИСТІСНО-РОЗВИВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ
В СЕРВІСІ ПРОЄКТНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ**

I. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МОДУЛЬ: «ДІАГНОСТИКА»

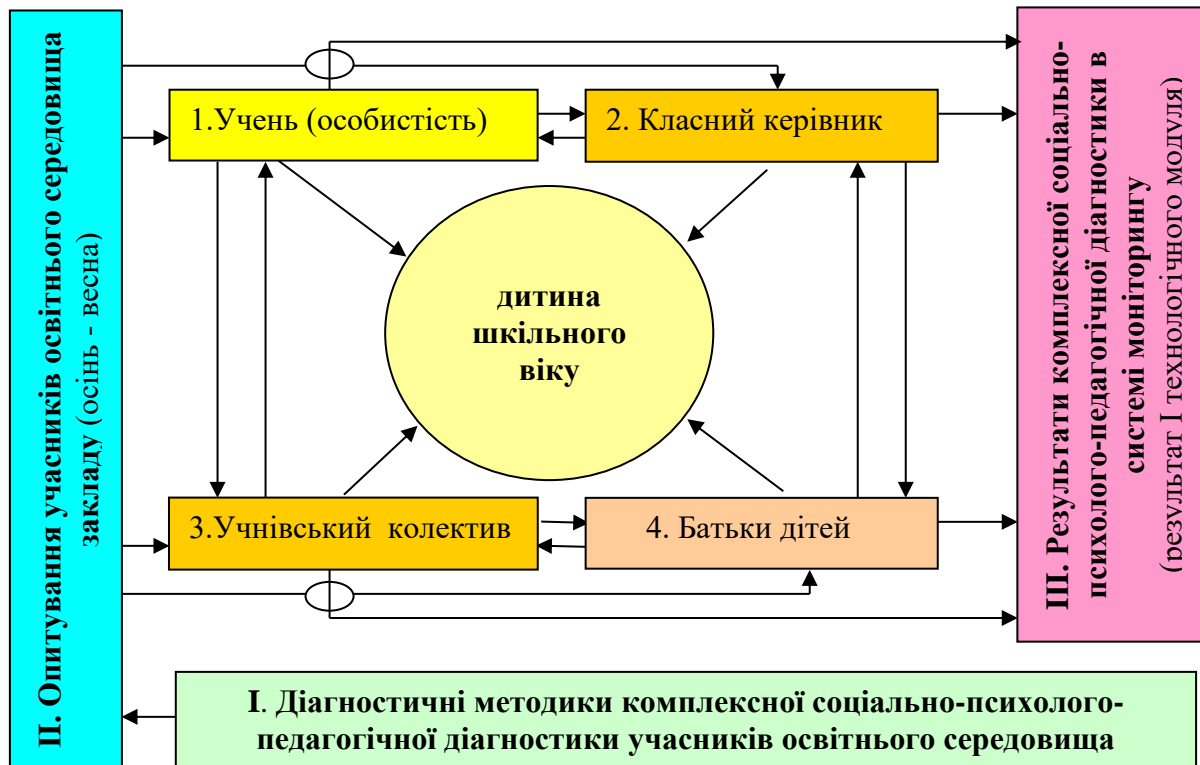

Рис 1. Структурно-компонентна модель комплексної соціально-психолого-педагогічної діагностики особистісного розвитку учня

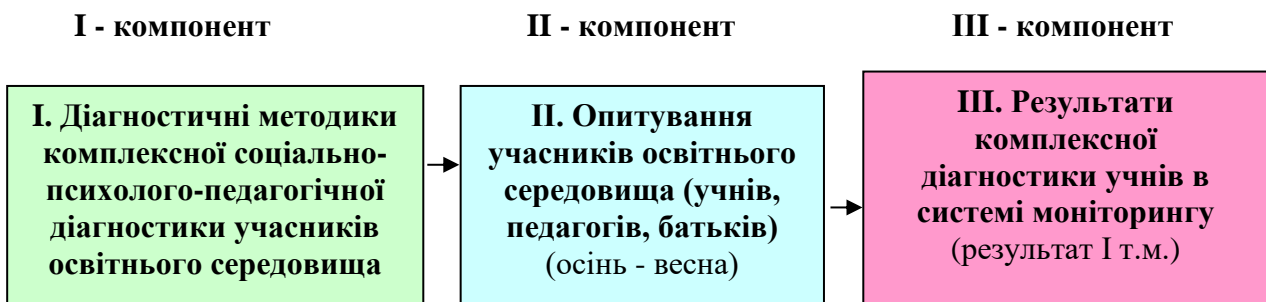

Рис. 1.1. Системоутворюючі компоненти технологічного модуля

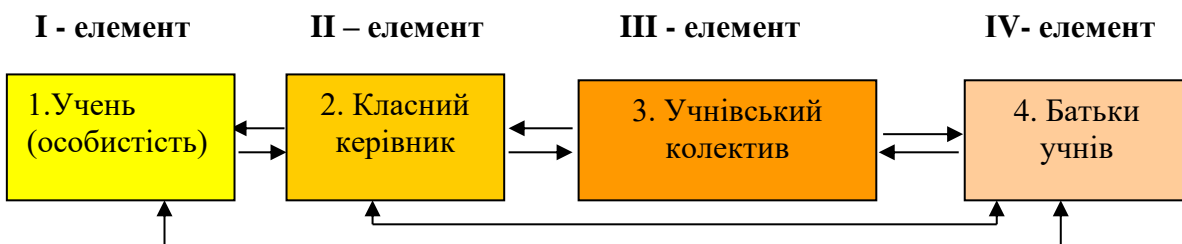

Рис. 1.2. Структурні елементи технологічного модуля

II. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МОДУЛЬ: «АНАЛІЗ»

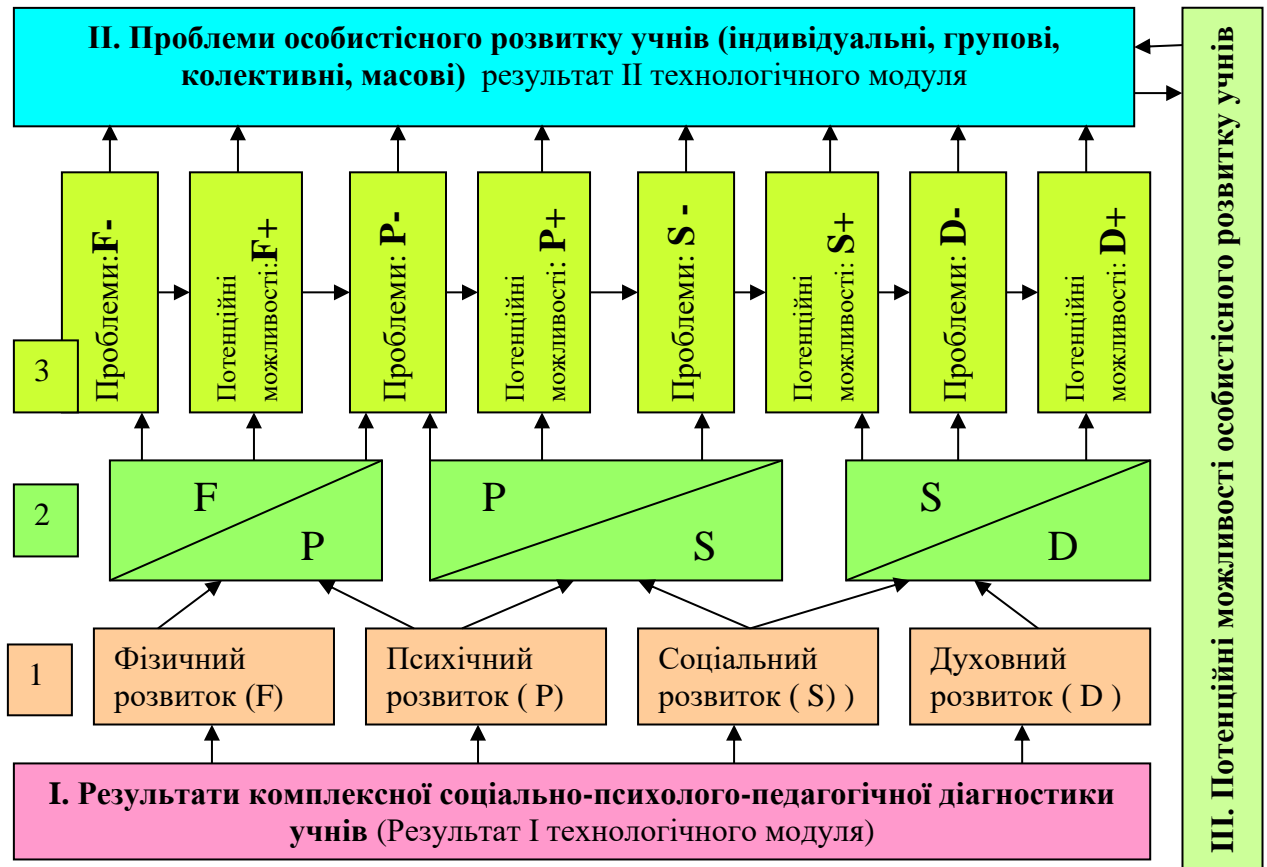

Рис. 2. Структурно-компонентна модель системного аналізу та прогнозування особистісного розвитку учнів в класному колективі.

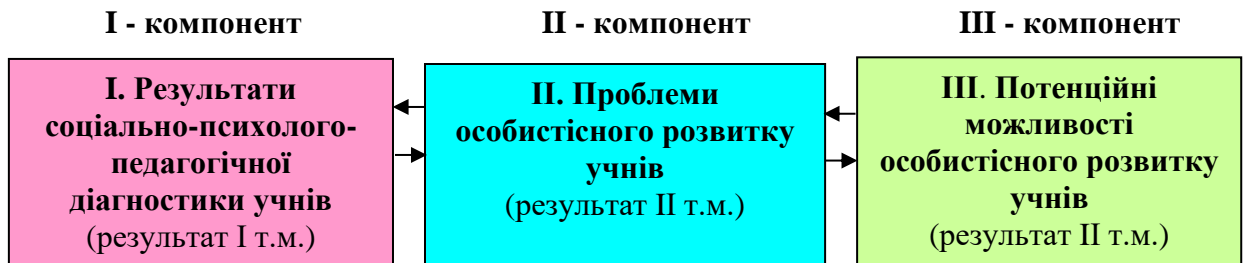

Рис. 2.1. Системоутворюючі компоненти технологічного модуля «Аналіз».

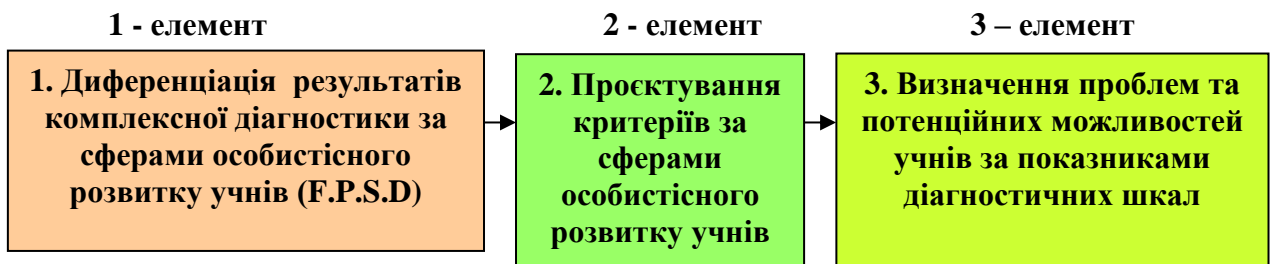

Рис. 2.2. Структурні елементи технологічного модуля «Аналіз».

III. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МОДУЛЬ: «КОНСТРУЮВАННЯ»

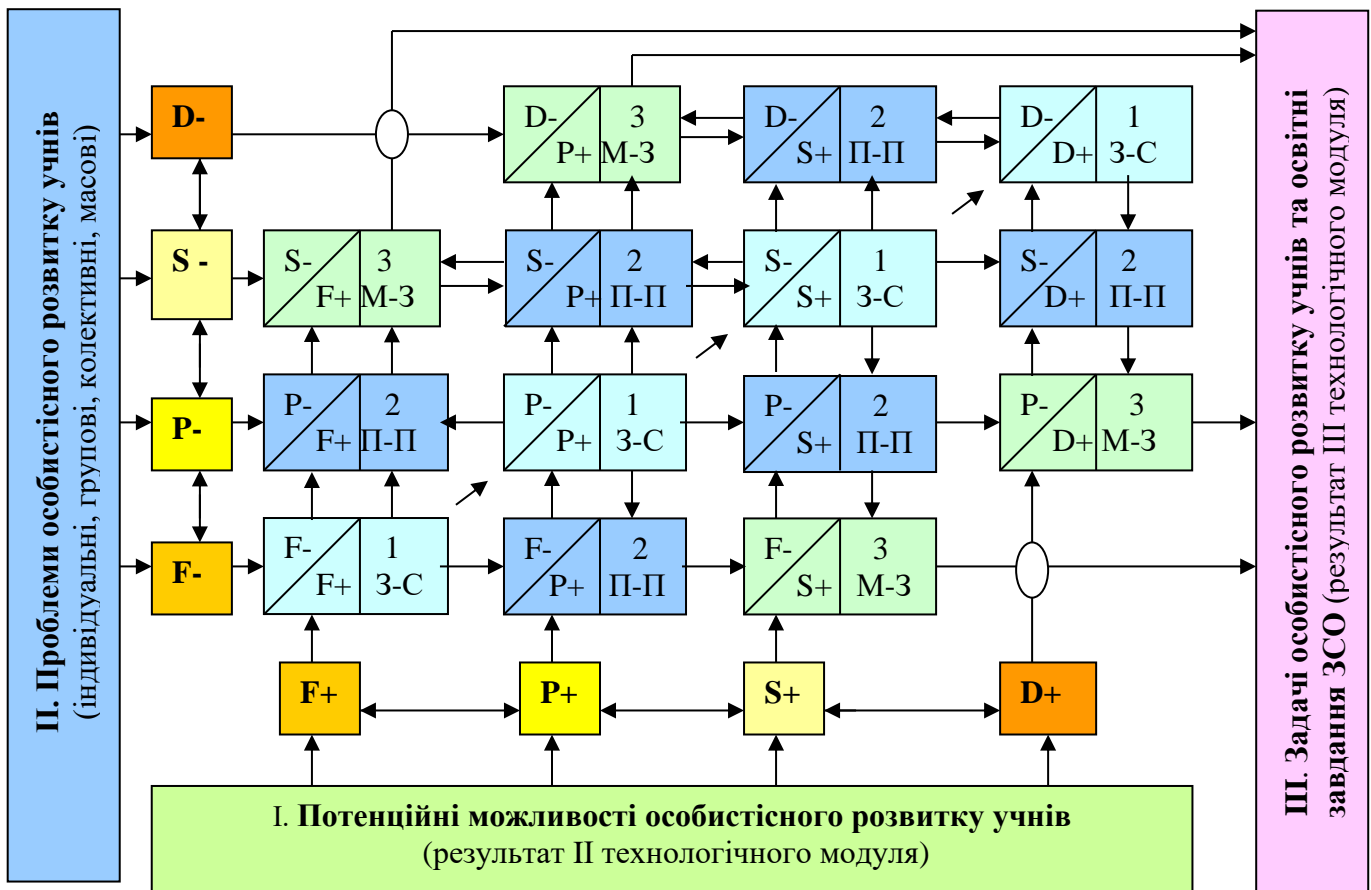

Рис. 3. Структурно-компонентна модель конструювання задач особистісного розвитку учнів в класних колективах та виховних завдань ЗСО.

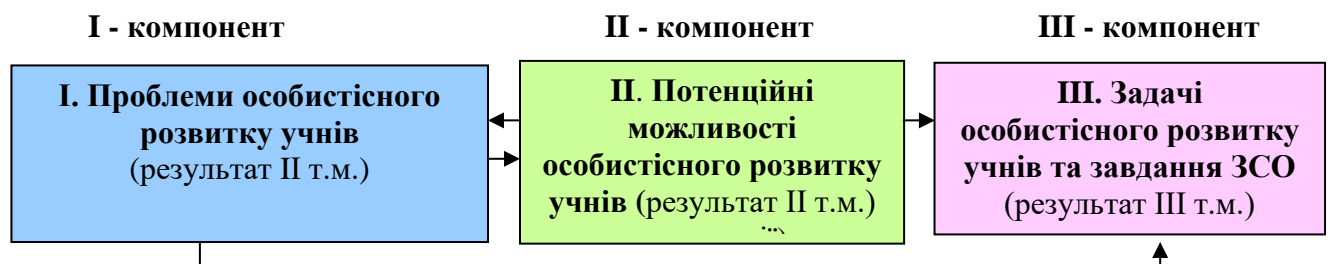

Рис. 3.1. Системоутворюючі компоненти технологічного модуля «Конструювання»

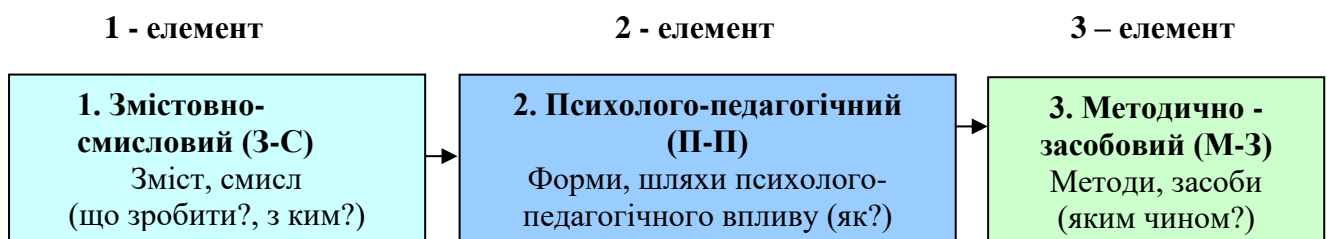

Рис. 3.2 Структурні елементи технологічного модуля «Конструювання»

IV. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МОДУЛЬ: «ПРОГРАМУВАННЯ»

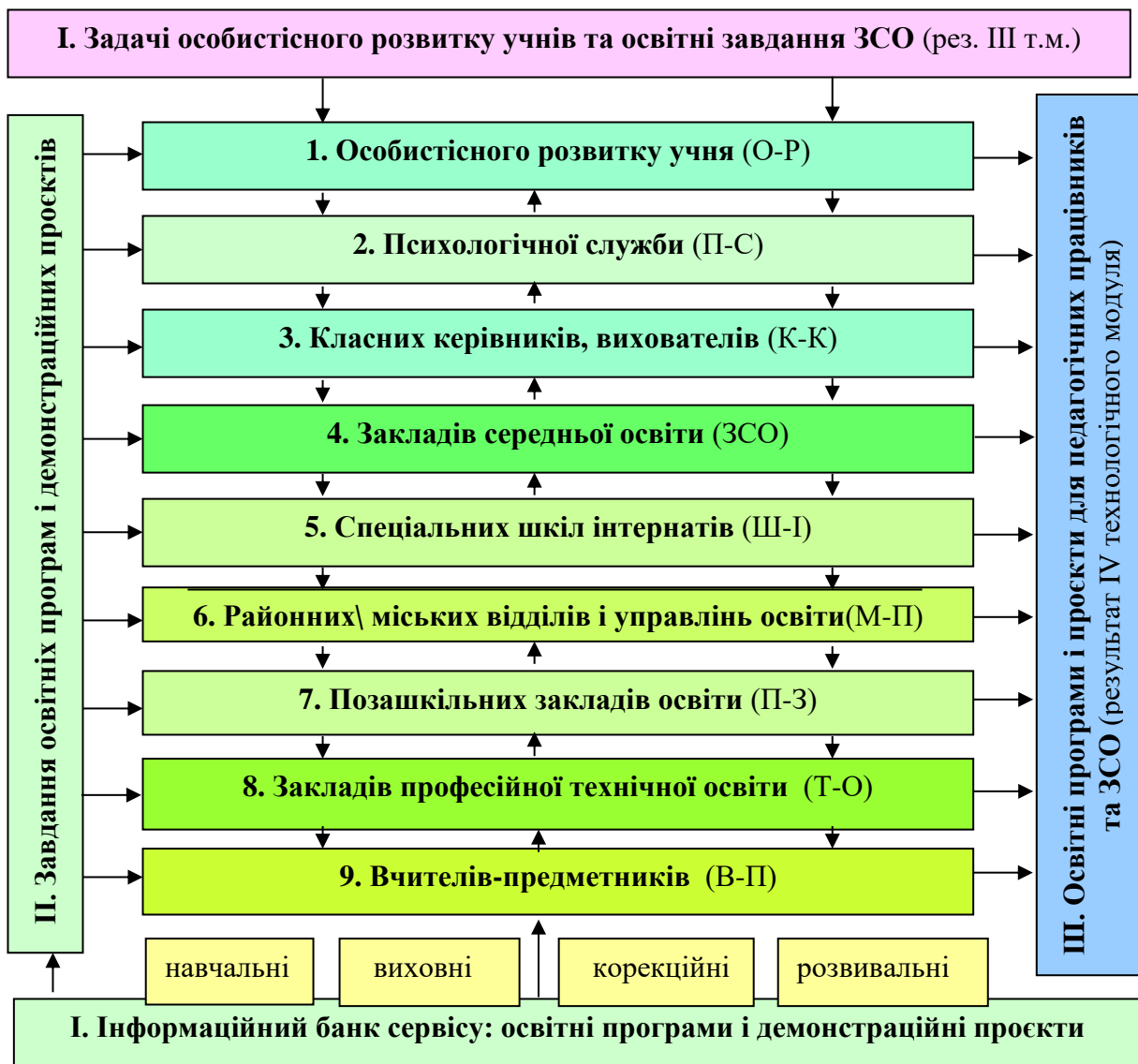

Рис. 4. Структурно-компонентна модель програмування предметно-орієнтованого освітнього змісту (0 рівень проєктування змісту).

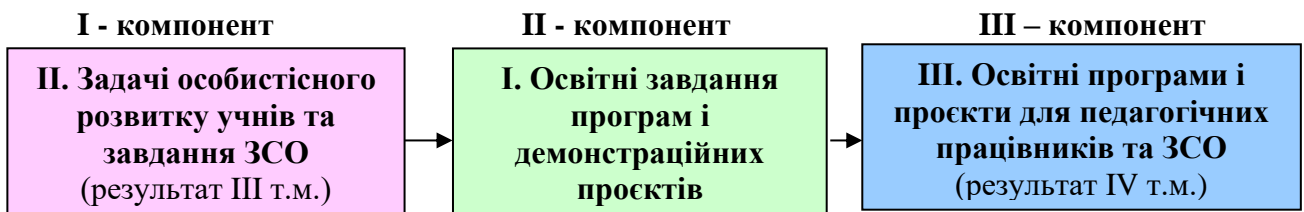

Рис. 4.1. Системоутворюючі компоненти технологічного модуля «Програмування».

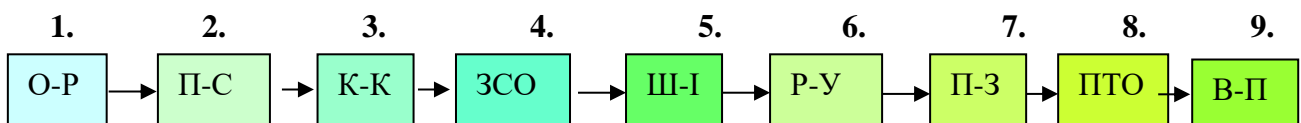

Рис. 4.2. Основні структурні елементи технологічного модуля «Програмування».

V. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МОДУЛЬ: «МОДЕЛЮВАННЯ»

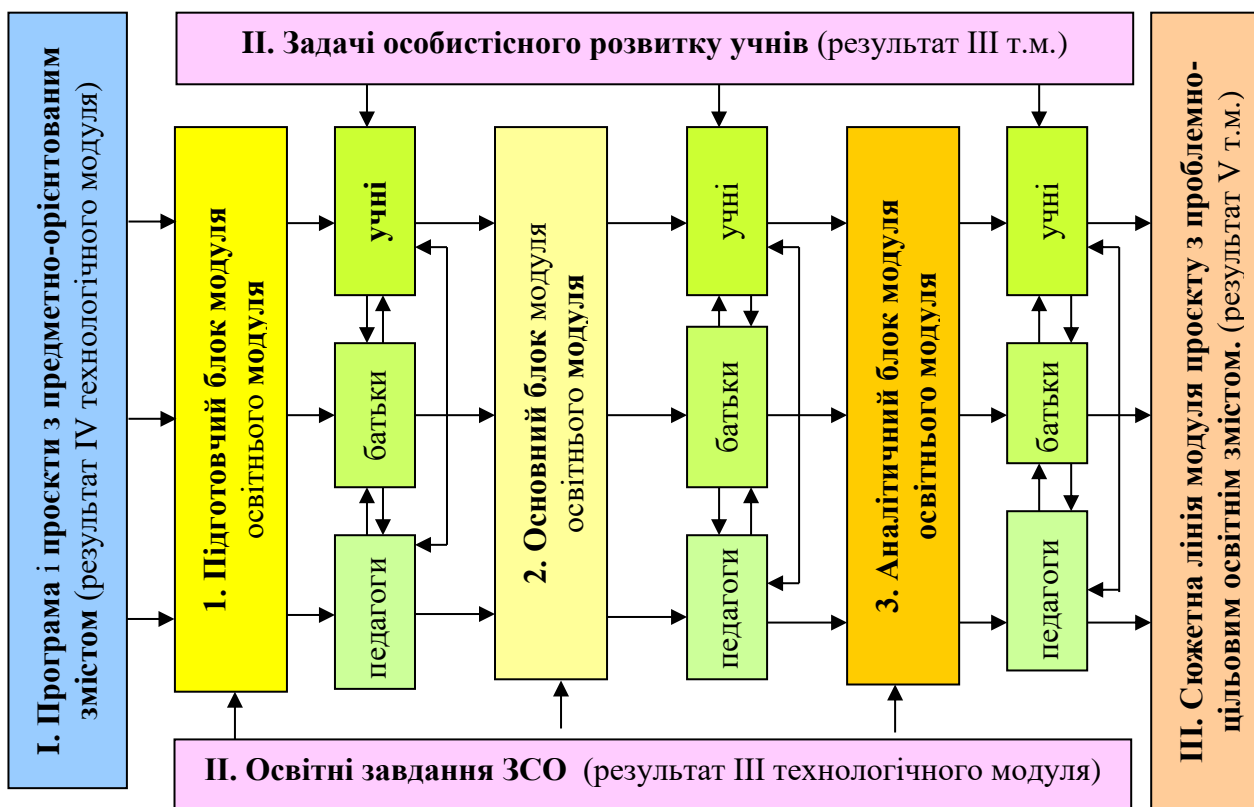

Рис. 5. Структурно-компонентна модель моделювання модуля проекту з проблемно-цільовим освітнім змістом (I рівень проектування змісту).

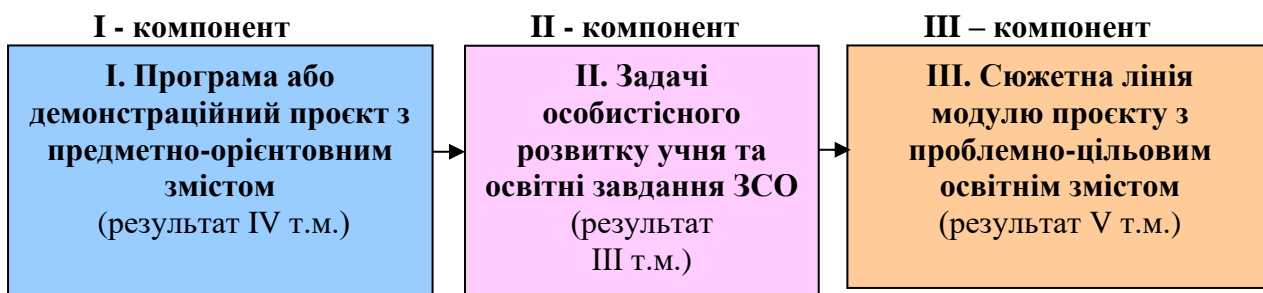

Рис. 5.1. Системоутворюючі компоненти технологічного модуля «Моделювання».

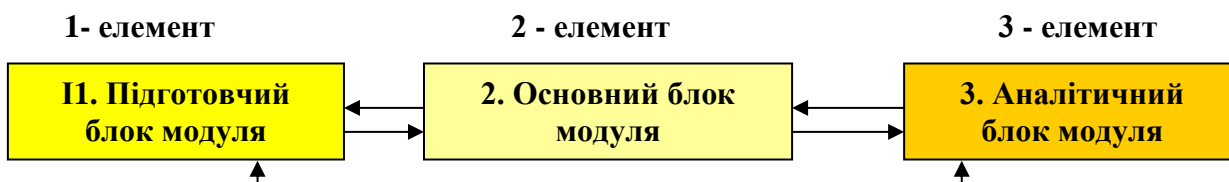

Рис. 5.2. Структурні елементи технологічного модуля «Моделювання».

VI. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МОДУЛЬ: «ПЛАНУВАННЯ»

Рис. 6. Структурно-компонентна модель планування модулів проєктів з особистісно-орієнтованим освітнім змістом (II рівень проєктування змісту).

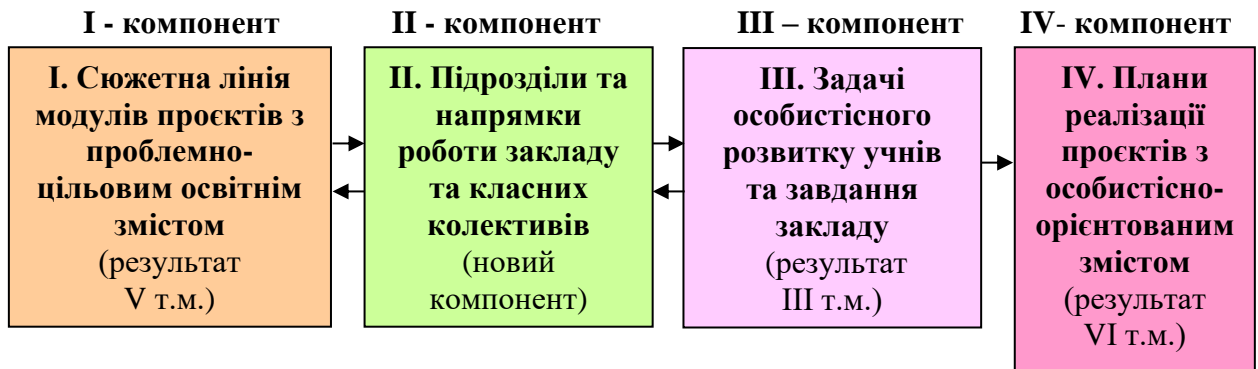

Рис. 6.1. Системоутворюючі компоненти технологічного модуля «Планування».

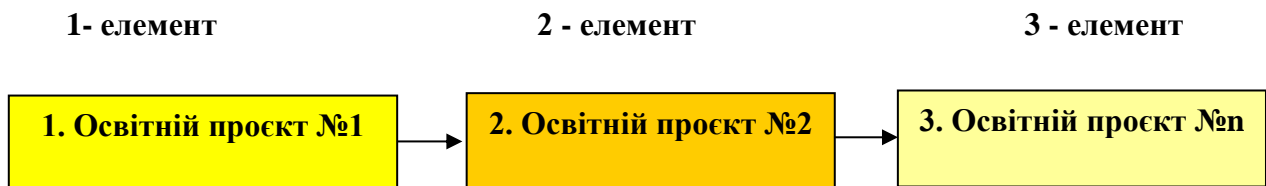

Рис. 6.2. Структурні елементи технологічного модуля «Планування».

VII. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МОДУЛЬ: «ТВОРЕННЯ»

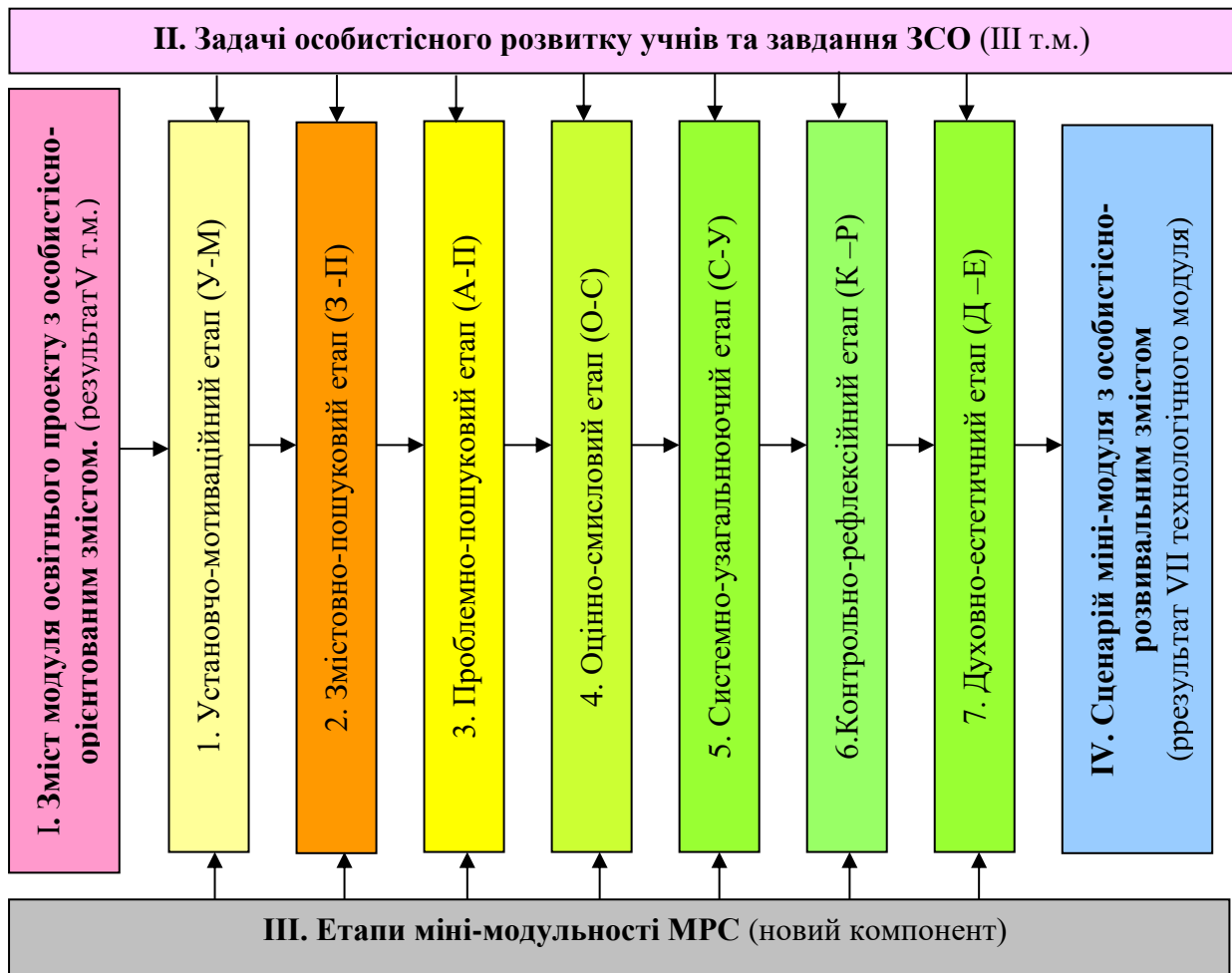

Рис. 7. Структурно-компонентна модель творення сценаріїв міні-модулів з особистісно-розвивальним освітнім змістом (III рівень проектування змісту).

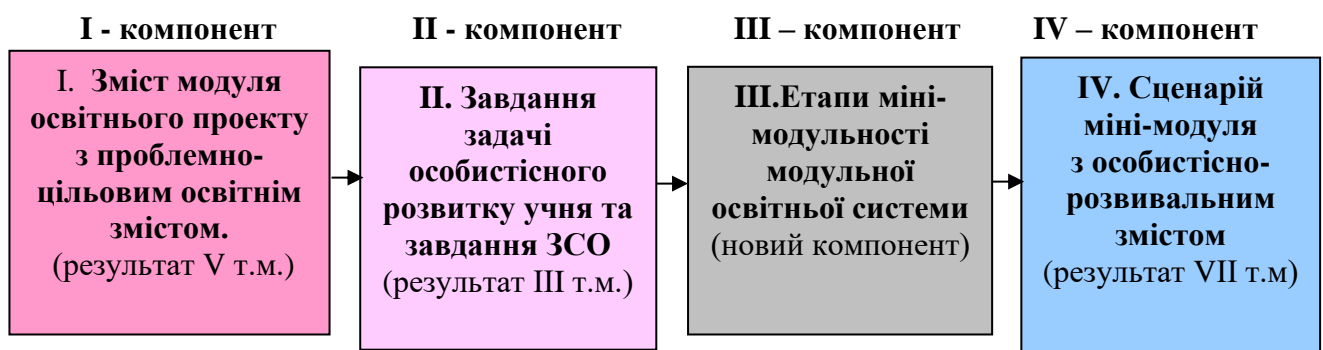

Рис. 7.1. Системоутворюючі компоненти технологічного модуля «Творення».

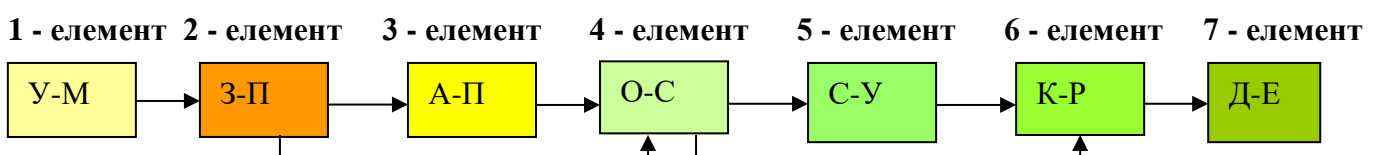

Рис. 7.2. Основні структурні елементи технологічного модуля «Творення».

VIII. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МОДУЛЬ: «РЕАЛІЗАЦІЯ»

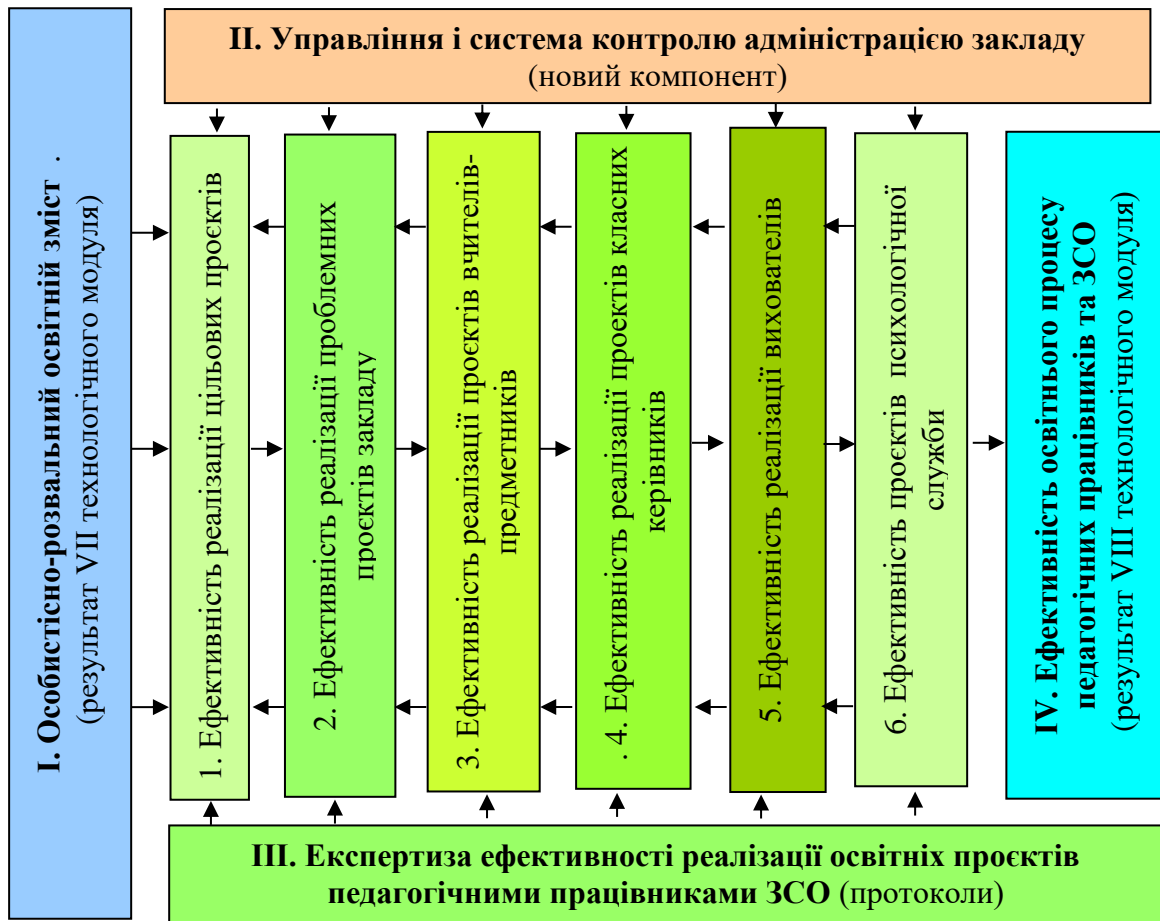

Рис. 8. Структурно-компонентна модель експертизи ефективності реалізації особистісно-розвивального освітнього змісту адміністрацією ЗСО.

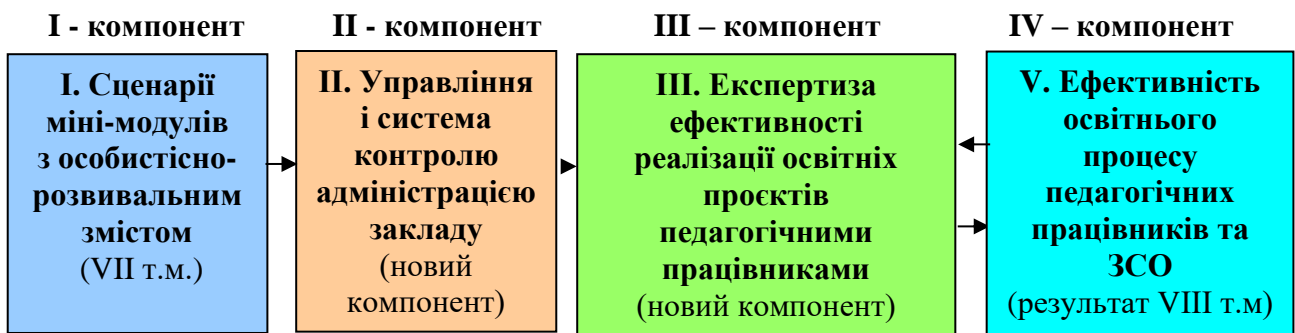

Рис. 8.1. Системоутворюючі компоненти технологічного модуля «Реалізація».

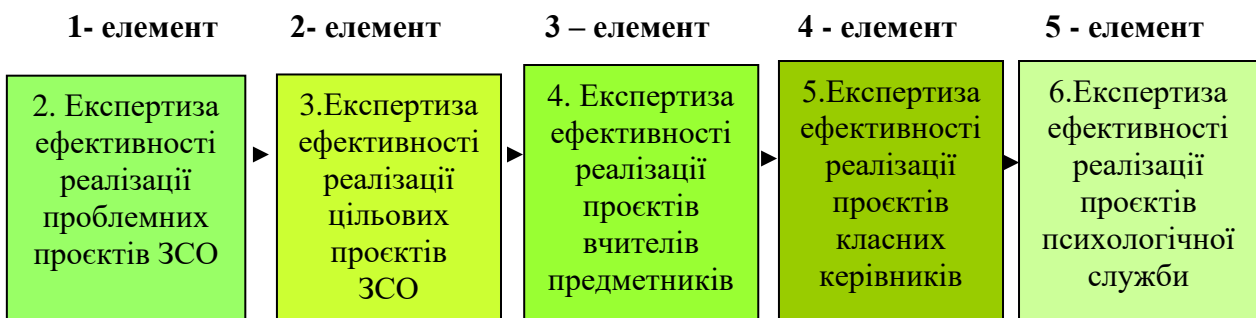

Рис. 8.2. Структурні елементи технологічного модуля «Реалізація».

ІХ. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МОДУЛЬ: МОНІТОРИНГ»

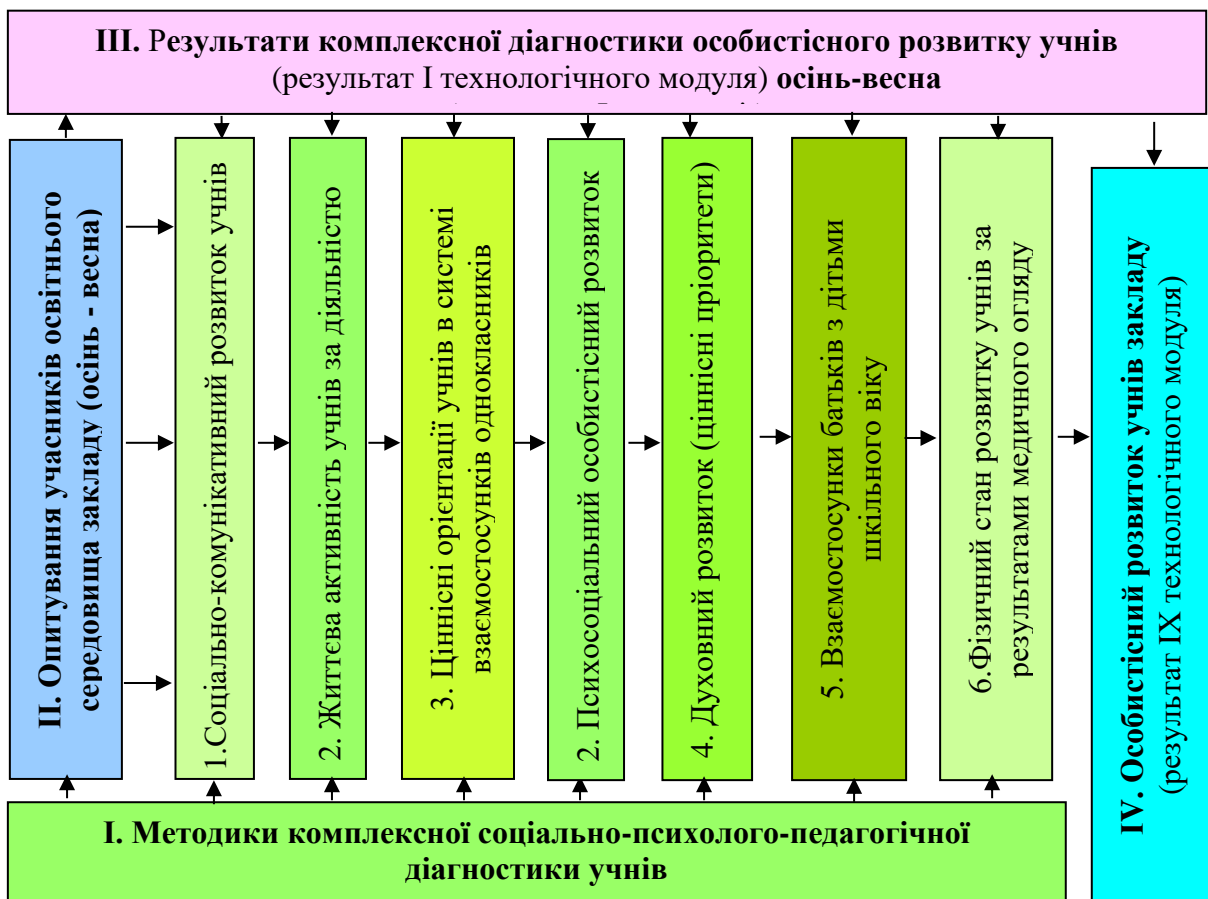

Рис. 9. Структурно-компонентна модель системного аналізу моніторингу особистісного розвитку учнів класного колективу та ЗСО

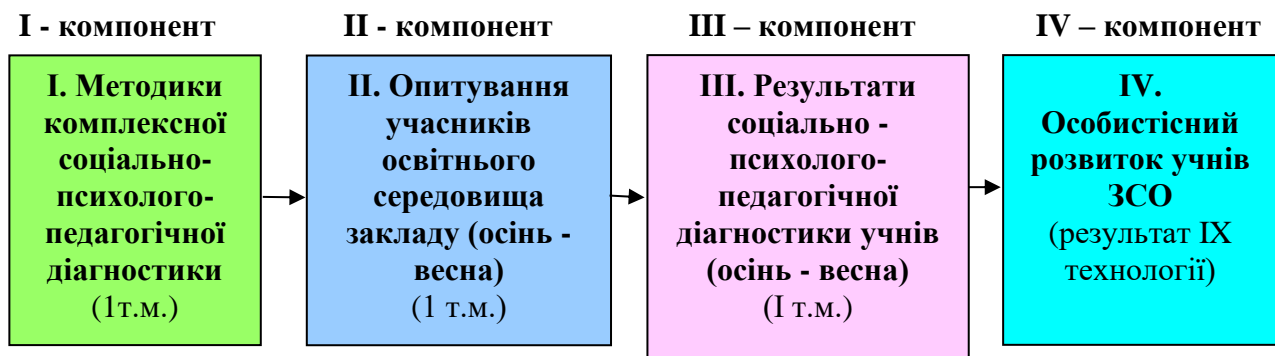

Рис. 9.1. Системоутворюючі компоненти технологічного модуля «Моніторинг».

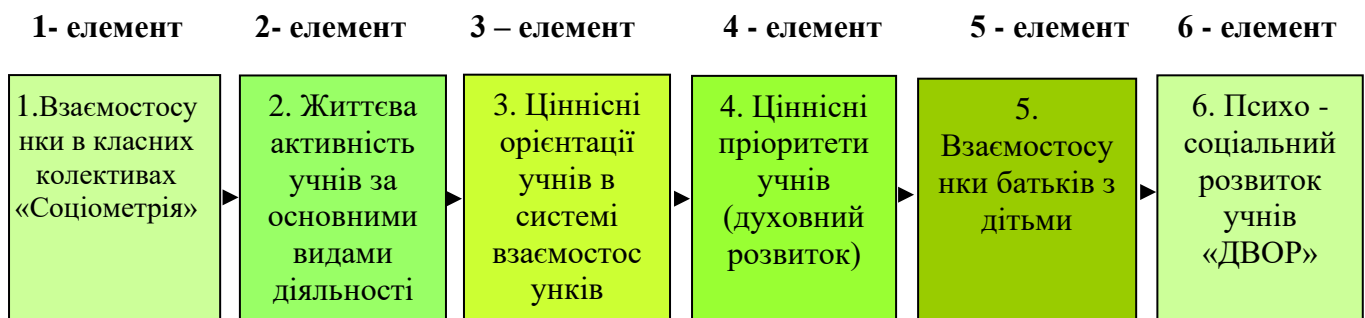

Рис. 9.2. Структурні елементи технологічного модуля «Моніторинг».

МОДЕЛЬ СИСТЕМНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ ЗСО

